סטמפורד ראפלס ויליאם פרקוהר

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

ראפלס: פקיד, מושל, מייסד

תומס סטמפורד בינגלי ראפלס נולד ב־5 ביולי 1781 על סיפון הספינה *Ann* מול פורט מורנט שבג׳מייקה, והצטרף לשירות חברת הודו המזרחית בלונדון כפקיד בשנת 1795, בגיל ארבע־עשרה.[1] בשנת 1805 נשלח לפנאנג כעוזר מזכיר של ממשלת היישוב החדשה.[2] בפנאנג למד מלאית, חקר את ההיסטוריה ואת הפוליטיקה של העולם המלאי ובנה קשרים עם המושל הכללי בכלכותה, לורד מינטו, שפתחו בפניו את הדרך לקריירה המאוחרת שלו.

ראפלס השתייך לטיפוס שהחברה הצמיחה בראשית המאה התשע־עשרה: המנהל־המלומד, ששילב ממשל מעשי עם עניין עז בשפות, בהיסטוריה ובטבע של האזור. הוא אסף כתבי יד, צמחים ובעלי חיים, כתב היסטוריה של ג׳אווה ומאוחר יותר ייסד את האגודה הזואולוגית של לונדון.[3] היכרותו עם המסורת המלאית העניקה לו תחושה של חשיבותה ההיסטורית של סינגפורה, נמל המאה הארבע־עשרה שתואר בפרק הקודם, ותרמה לבחירתו באי.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

ג׳אווה ולקחי המינהל

בין 1811 ל־1816 כיהן ראפלס כסגן המושל של ג׳אווה, שהבריטים נטלו מידי ההולנדים והצרפתים במלחמות נפוליאון.[4] בג׳אווה ניסה להנהיג רפורמות מרחיקות לכת: החלפת ההספקות הכפויות במס קרקע, צמצום כוחן של האריסטוקרטיות המקומיות וקידום הסחר החופשי. הרפורמות היו שאפתניות, אך נכשלו מבחינה כספית. כהונתו הסתיימה בביקורת מכלכותה ומלונדון.[5]

הניסיון בג׳אווה עיצב את תפיסתו לגבי סינגפור בשתי דרכים. הוא חיזק את שכנועו שהמונופולים ההולנדיים מדכאים את סחר הארכיפלג ושסחר חופשי ישחרר את הפוטנציאל שלו. הוא גם לימד אותו את גבולות הממשל הטריטוריאלי של חברת מסחר, שמנהליה מדדו כל ממשל לפי עלויותיו. סינגפור, כפי שהגה אותה, תימנע משתי הבעיות: נמל בלי מונופולים, ויישוב בלי הנטל של שלטון בשטח גדול.

לאחר החזרת ג׳אווה להולנדים מונה ראפלס לסגן המושל של בנקולן, תחנה שולית של החברה בחוף המערבי של סומטרה, שאליה הגיע במרץ 1818.[6] מבנקולן פעל מול כלכותה לקידום מדיניות פעילה נגד ההתפשטות ההולנדית. בביקור בכלכותה בשנת 1818 השיג את המנדט למשלחת שהובילה לסינגפור.

פרקוהר: התושב (Resident) שהכיר את מלקה

המייסד השני של סינגפור היה ויליאם פרקוהר, קצין בצבא מדרס של החברה, שכיהן במשך חמש־עשרה שנה כמנהל הראשי של מלקה. הוא הועלה לדרגת סרן בשנת 1803 ומונה רשמית לתושב (Resident) ולמפקד מלקה בדצמבר 1813, תפקיד שמילא עד שובם של ההולנדים בספטמבר 1818.[7] פרקוהר הכיר את הראשים המלאים של האזור, דיבר מלאית וקיים קשרים הדוקים עם קהילות הסוחרים של מלקה, שרבים מהם עתידים היו ללכת בעקבותיו לסינגפור.

פרקוהר ליווה את ראפלס במשלחת של 1819. לאחר חתימת ההסכם הפך לתושב ולמפקד הראשון של סינגפור. הוא הניף את הדגל הבריטי על הגבעה שהמלאים כינו בוקיט לרנגן (Bukit Larangan), מקום החצר מן המאה הארבע־עשרה.[8] ראפלס עזב את האי ימים ספורים לאחר ההסכם וחזר רק פעמיים, לכמה שבועות בשנת 1819 ולשמונה חודשים בשנים 1822 ו־1823. ברוב ארבע השנים הראשונות משל פרקוהר ביישוב לבדו.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

שתי תפיסות של יישוב

היחסים בין שני האנשים הפכו לאחד הסכסוכים המכוננים של סינגפור המוקדמת. פרקוהר, שפעל במשאבים מזעריים ובלי הנחיות למצבים רבים, משל באופן פרגמטי. משנזקק להכנסות, מצא אותן ברישיונות להימורים ובמכירת אופיום ואלכוהול. הוא התיר לסוחרים לבנות היכן שמצאו מקום, כולל על קרקע שראפלס שמר לצרכים אחרים, והשלים עם סחר העבדים, שעדיין התקיים באזור.[9] במאי 1820 הקים את כוח המשטרה הראשון של היישוב.[10]

לראפלס הייתה תפיסה שאפתנית ומסודרת יותר. כשחזר באוקטובר 1822 מצא עיירה שצמחה בלי תוכנית, וממשל שהכנסותיו באו במידה רבה מחטאים שביקש לדכא. הוא פיטר את פרקוהר, שהודח רשמית ב־1 במאי 1823 והוחלף בג'ון קרופורד.[11] ראפלס אסר את העבדות ואת ההימורים, אסר נשיאת נשק והתקין תקנות לעיירה.[12]

הסכסוך בין ראפלס לפרקוהר הוא יותר מריב אישי. הוא מציג שתי גישות לממשל של יישוב מסחרי, החוזרות בהיסטוריה של סינגפור. הראשונה פרגמטית ומונעת על ידי הכנסות: היא מקבלת את הכלכלה כפי שהיא ומטילה מס על מה שאפשר למסות. השנייה מונעת על ידי תכנון: היא מבקשת לעצב את הכלכלה ואת החברה לפי תוכנית. המדינה הסינגפורית המודרנית תוארה כשילוב של השתיים, פרגמטית בבחירותיה הכלכליות ומכוונת בתכנונה. הסכסוך המוקדם מבשר את השילוב הזה.

הערות

1. Wikipedia, "Stamford Raffles" (נצפה בספטמבר 2026): נולד ב־5 ביולי 1781 "on board the ship Ann, off the coast of Port Morant, Jamaica"; פקיד בחברת הודו המזרחית בלונדון משנת 1795, בגיל ארבע־עשרה. ↩
2. Wikipedia, "Stamford Raffles" (נצפה בספטמבר 2026): נשלח לפנאנג בשנת 1805 כעוזר מזכיר תחת המושל פיליפ דנדס. ↩
3. Wikipedia, "Stamford Raffles" (נצפה בספטמבר 2026): מייסד (1825) ונשיא ראשון (נבחר באפריל 1826) של האגודה הזואולוגית של לונדון (Zoological Society of London). ↩
4. Wikipedia, "Stamford Raffles" (נצפה בספטמבר 2026): סגן המושל של ג'אווה בין 1811 ל־1816. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

5. על כהונתו של ראפלס בג׳אווה, על שיטת דמי הקרקע ועל הקשיים הכספיים שהובילו להחזרתו ראו C.E. Wurtzburg, *Raffles of the Eastern Isles*, Stoughton, 1954, וכן את התיאור ב־"Wikipedia, "Stamford Raffles". ↩

6. "Wikipedia, "Stamford Raffles (נצפה בספטמבר 2026): הגיע לבנקולן ב־19 במרץ 1818 ומונה רשמית לסגן המושל ב־22 במרץ. ↩

7. "Wikipedia, "William Farquhar (נצפה בספטמבר 2026): התושב של מלקה בין 1803 ל־1818, מונה רשמית לתושב ולמפקד בדצמבר 1813, עד שובם של ההולנדים בספטמבר 1818. ↩

8. "Wikipedia, "William Farquhar (נצפה בספטמבר 2026): הוא "drew up the first gun and set up the post to hoist the Union Jack flag" על בוקיט לרנגן. ↩

9. "Wikipedia, "Founding years of modern Singapore (נצפה בספטמבר 2026): פרקוהר נזקק ל־"selling licenses for gambling and the sale of opium" והשלים עם "the slave trade" כדי לייצר הכנסות. ↩

10. "Wikipedia, "William Farquhar (נצפה בספטמבר 2026): הקים את כוח המשטרה הראשון של סינגפור במאי 1820, בראשות חתנו פרנסיס ברנרד. ↩

11. "Wikipedia, "William Farquhar (נצפה בספטמבר 2026): פוטר רשמית ב־1 במאי 1823 והוחלף בג׳ון קרופורד; פרקוהר ערער לאחר מכן על פיטוריו. ↩

12. "Wikipedia, "Founding years of modern Singapore (נצפה בספטמבר 2026): ראפלס "banned slavery, closed all gambling dens, prohibited the carrying of weapons". ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.